

מסוגלת להכין מערכת-בחינות על רגל אחת, ומאיר יערי הינו, בראש ובראשונה, מזכיר כללי של מפלגתו, הדואג לחוסנה האירגוני.

עתה, לאחר צירוף גח"ל כשותף בכיר בממשלה, ולאחר שהחלה תסיסה בשורות מע"ם עצמה וגר המדיניות הסיפוחיסטית המסתמנת של הממשלה, נראה היה לו כי הגיע הזמן להתחיל בבירורים מסודרים בין חברי המפלגה. מרבית הנהגת מפ"ם מתנגדת לפרישה מן המערך, ובראש המתנגדים יעקב חזן. אין גם להניח, שהתסיסה במפלגה תפתח במהירות ובחריפות כאלה שאלצו את הנהגתה להסיק מסקנות ביחס לשיבה בממשלה ובמערך. אולם מכיוון שחסיסה זו היא חלק מתהליך, שיגבר עם קוטביות העמדות המדיניות ביחס לעתיד השטחים — ייתכן שאולת מתנגדי-הסיפוח במפ"ם תבוא מצד מתנגדי-הסיפוח במע"ם, והמערך ככל זאת יתפרק לגורמים מנוגדים.

דיעות

לשבת עם

"אל-פתח"

גולדה מאיר לא האמינה למראה עיניה. יום לפני כן הכריזה בגאווה שישראל לא תנהל לעולם משאומתן עם אל-פתח. היתה זאת גולדה לקריאת אל-פתח ל משאומתן ישיר בעניין השומר החטוף ממטולה.

ביום השישי בבוקר, בפתחה את עמודי עתונה, דבר, נתקלו עיניה במאמר שנשא את הכותרת: "כך לפתח — לשבת עימם לפני שיתחטפו". הכותב: טדי פרויס, אחד מאנשי המפתח של דבר.

במאמרו נמוקרים פרויס למחנה הגדול והולך של הוגי-דיעות ישראלים, החובעים הכרה בישות ה"ר לאומית הפלסטינית. קבע הוא: "יש צורך במחנה מחודשת של עמדתנו ביחס ל פלסטינים, ומעל לכל להפסיק להטמין את הראש בחול, כדי שלא נצטרך לראות את הפלסטינים".

אולם הלכלכל הצעיר הרחיק לכת מכך. תביעתו המרכזית: לקבל את הצעת אל-פתח לניהול משאומתן ישיר, ולשגר ל משאומתן זה משלחת בדרג מדיני גבוה ביותר, כדי שיוכח למירב התהודה בעולם. טענותיו העיקריות של פרויס:

אם ישראל תסרב לנהל משאומתן ישיר עם גורם ערבי המוכן לכך, היא תצדיק את עמדת מדינות-ערב המסרבות לנהל משאומתן ישיר עימה. הערבים יוכיחו לטעון: "כל עוד אינכם מכירים ב פלסטינים, לא נכיר בכם".

אם אל-פתח יבוא למשאומתן ישיר וגלוי, הוא ייצור תקדים שכל גורם ערבי אחר יוכל לנצל ברצונו להגיע להסדר-שלום עם ישראל.

כדאי לחזק את אל-פתח מבחינה מדינית, להבדיל מן הבחינה הצבאית, כדי שהוא יוכל לתקוף ביתר יעילות את ה מישטרים הערבים הפועלים נגד ישראל. לנצל שגיאה. מכסם פרויס: "ביחס לעתיד יכולים לצעד זה להיות תוצאות חשובות הרבה יותר משנראה כיום. מ סתבר כי ארגוני-הטרור שגו שגיאה חמור רה מנקודת-מבט הכל-ערבית, שגיאה ש עלינו לנצל עד תום. אם נלך למשאומתן ישיר ייצור תקדים שלא ניתן יהיה להת-כחש לו, כי הצד הלוחם בישראל ניהל עימו משאומתן ישיר".

דת

סגן השר

מכחיש את עצמו

לפעמים יכולה יוזמה קטנה לגרום ל תגובת-שרשרת.

לפני כמה שבועות התקשר הד"ר גורבי טמריין, הפסיכולוג הנודע, עם סיעת העולם הזה — כוח חוש בכנסת, והציע לעורר בכנסת שאלה שיש לה חשיבות רבה לגבי סיכויי העלייה לישראל.

אין גרשמים הילדים של נשואית-עורבת במיישים-התושבים?

השאלתה הרגשה ולפני שבוע השיב סגן (המשד בעמוד 18)

העם

מוחות

בלתי-שטופים

מה חושב כאמת הנוער המשכיל ב ישראל, בראשית 1970?

אחרי שנתים וחצי של שטיפת-מוח עצמית, אחרי מבול השירים המוסחרים על שארס-אלישיין ואבני הכותל, אפשר היה לחשוב כי הטביע את מחשבתו ה עצמאית במבול השוביניסטי.

השבוע הוכח כי נכון הטיפך. שני הקצוות. פרלמנט הסטודנטים של אוניברסיטת תל-אביב ערך ויכוח פומבי בין יצגיו שתי הדיעות הקיצוניות במדינה: שמואל תמיר בשם רעיון ארץ-ישראל ה שלמה, וצורי בשם רעיון השלום בין ישראל ומדינה פלסטינית.

במשך שלוש שעות ערך ויכוח שטט וענייני, הנואמים נהנעו מסממנים ריט ריים, והסטודנטים נשמיעו שאלות העלו נקודות מעשיות. האווירה כולה היתה רצינית ומחוררת. תום הערב נערכה ההצבעה. היה בה כדי לעורר פוליטיקאים רבים מאשליותיהם.

רוב עצום. הצעת-ההחלטה שהוגשה עלידי שמואל תמיר, שקראה להתחלף כללית בשטחים, תחלת החוק הישראלי עליהם ושלובם במדינת ישראל זכתה רק ב 28 קולות. נגדה הצביע רוב עצום: 56. אורי אבנרי הגיש הצעת-החלטה לאמור:

"תוך קביעה שצה"ל לא ייסוג משום שטח, אלא אחרי כינון מציאות של שלום, אנו קוראים לממשלת-ישראל להצהיר על ה כרתה בקיומו ובכיווניתו של העם ה פלסטיני, ולנקוט ביוזמה להשיג שלום ישיר עימו". הצעה זו זכתה ב 40 קולות, 12 יותר מהצעתו של תמיר. נגדה הצביעו 43. מכיוון 48 המתנגדים כללו את כל 28 תומכי הסיפוח שהצביעו בעד תמיר, מסתבר כי באולם כולו נכחו רק 20 איש שתמכו באפשרות השלישית — המשכה המדינית הנוכחית של ממשלת ישראל.

מה הסוף. יתכן שרוב המצביעים ה מכדבריו הפשוטים של סטודנט ל פסיכולוגיה, שקם והתריע כלפי תמיר: "הדרך שלך אינה מובילה לשום פתרון. בינתיים נהגים בחבורים שלנו יום-יום. כל היושבים כאן מוכנים לסכן את חייהם כשצריך, אבל אנתנו רוצים לדעת מה יהיה הסוף. איך נשיג שלום?"

מפלגות

מה חושב

מאיר יערי?

איננו רוצים לעזוב את המערך, הסכיר השבוע אחד מעסקניה המרכזיים של מפ"ם, "אבל אין זה אומר שמערך לא יתפרק". היה זה בסיום הרצאתו של מאיר יערי בפני כנס ארצי של מסבירי מפלגתו. ב ניגוד ללהיטותו ולפני שנה אחרי הקמת המערך, נשמע עתה מוכ"ל מפ"ם מסויג ביותר.

מוקד ההסתייגות היתה מדיניות החוץ והבטחון של הממשלה. בפעם הראשונה כוש יערי את תפיסתו בפני חבריו, הצהיר בין השאר כי הוא:

- מתנגד להתנחלות בשטחים, ואף ל הקמת היאחזויות צבאיות שאינן בעלות משמעות בטחוניית-מבצעית מובהקת.
- ורש שיקום הפלטים הפלסטיניים בתוך השטחים המוחזקים, לא במיבצע ראויה זעיר אלא בקנה מידה רחב.
- ידרוש מגולדה מאיר פירסום תוכנית שלום של ממשלת ישראל.
- חושב שהגיע הזמן לערוך רחיויה בעמדת מפ"ם בשאלת היישרות הפלסטינית, מתוך הנחה שיהיה צורך להכיר ביישות זו.

לפרוש או לא לפרוש? לדברי א חד מקורביו של יערי, החלו הסתייגויות אלה נרקמות ערב הבחירות האחרונות ל כנסת. בשיחה עם גולדה מאיר, אחרי שה מערך החליט לכלול במצעו סעיף הקורא להתנחלות, איים יערי כי למעשה זה עלולות להיות תוצאות מרחיקות-לכת, ככל הנוגע לשתופת מפ"ם מע"ם. הוא הבלג, כי ידע שמפלגתו לא היתה

חיה, כדי שאפשר יהיה להגיע אי פעם ל פדרציה.

אני מציע את אותו הדבר לגבי ישראל וארצות-ערב.

אם משווים את הבעיה הגרמנית לבעיה שלנו, הרי דומה מצב ישראל דווקא למצבה של גרמניה המזרחית, ולא של גרמניה ה מערבית. כי אני דורשים מהערבים בדיוק מה שגרמניה המזרחית דורשת מגרמניה ה מערבית: להכיר בקיומה.

נאצים ורודפים

שאלה: האם לא יהיו איליינהון במערב גרמניה טעוניים. באחד הימים, ב יחסייחסור עם ארצות-ערב ובנפט שלהן, יותר מאשר בישראל?

אבנרי: הם היו מזמן נוהגים כך, ולוא מצע זאת אדנואר בשעתו, ולולא היה קיים הלחץ האמריקאי מבחינת הנימוקים הריאלי-פוליטיים, יש לגרמניה המערבית או חו אינטרס לתמוך בערבים כמו לצרפת, ואולי יותר.

שאלה: אם הישראלים שחשתיים בנאפאלס במלחמה נגד הערבים, אם הם הורגים אוכלוסיה אזרחית, אם יש מיקרים בודדים של עינויים — האם אי אפשר לע שות השואה עם הנאצים, שרדפו את ה יהודים?

אבנרי: בהחלט לא. ההשוואה אינה נכונה, כי לא היתה מלחמה בין הנאצים ובין היהודים. היהודים לא הכריזו מלחמה על הנאצים. בגלל אידאולוגיה מטורפת ה ת נפלו הנאצים על מיעוט חסראוניים והשמירו אותו.

אצלנו יש מצב אחר לגמרי. אנו חיים במצב של מלחמה בינינו ובין מדינות אחרות.

לא היה עולה על דעתי להשוות פשעי מלחמה גרמניים במלחמת-העולם הראשונה לפשעי הנאצים.

שאלה: מה דעתך על שמעון ויזנטל?

אבנרי: כמעט ואיני מכיר אותו. בעיני הוא לא כל כך סימפאטי. יש לי איכשהו הרושם שהוא עושה מזה עסק, ש הוא חי מפשעי הנאצים. אם מוסדות ממלכ תיים חוקרים את פשעי הנאצים — זה בסדר. אבל כשזה עסק פרטי, כשעושים מזה כסף, הרי כל העניין הזה — פשוט מבחינה רגשית — אינו סימפאטי בעיני.

שפרינגר, בך, שטראוס

שאלה: לגבי עיתוני שפרינגר: שפרינגר תומך מצד אחד במטע-צלב אנטי קומוניסטי, ומצד שני הוא תורם למוזיאון בירושלים.

אבנרי: הישראלי הממוצע אינו מתעניין בכך. אנתנו כליך רגילים לתרו מות, שאנתנו כבר לא יודעים בדיוק ממי הן באות. שפרינגר הוא מושג בגרמניה, אבל לא בישראל. יודעים שהוא איל-עיתון נות, שיש תפוצה רבה לעיתוניו, אבל לא יודעים מה המגמה שלהם. הרי לא קוראים אצלנו את העיתונים שלו.

שאלה: האם כבר נפגשת עם ה סופרים שלנו, כמו בל וגראס?

אבנרי: פגשתי את היינריך בל ב ישראל, בקבלת-פנים של השגריר הגרמני. משום-מה הוא כבר הכיר אותי. היתה בינינו הבנה מצויינת.

בין גינתר גראס וביני זה לא הסתדר כל כך. נדמה לי שהיה בדיוק שתוי כש עשו בינינו הכרה.

אולי מעניין אותך שהיתה פעם תקרית בין שטראוס וביני בישראל. שמעון פרס, שהוא ידיד ותיק של שטראוס, ערך לו קבלת-פנים. לא הזמינו אותו, כי שמעון פרס היה אויב שלי, והעיתון שלי הטיף נגד ביקורו של שטראוס. למרות זאת הלכתי למסיבת-העלוותאים. אמנם לא סטר תי על לחוי, אבל היו בינינו בפומבי חילופי-דברים חריפים מאד.

שמעון ויזנטל הוא בעל משרד לחקר פשעי הנאצים בווינה.

אכסל שפרינגר, איל-העיתונות המונר פוליסטי בגרמניה, עורר את זעם השמאל החדש בגרמניה בגלל תעמולתו הלאומנית והמיליטריסטית, והפך אויבו העיקרי.

אל כשנתמנה וילי בראנד לראש ממשלת גרמניה?

אבנרי: טוב שבראנד נתמנה ל קאנצלר. העובדה שיש כיום בגרמניה אנשים כמו היינמן ושראנד מראה לנו שמהו השתנה.

שאלה: מה מצפים בישראל מ בראנד, בניגוד לקויינגר?

אבנרי: היחסים בין בראנד וישר אל יהיו בוודאי טובים מאד. אבל שונים מן היחסים בין קויינגר וישראל.

הייתי אומר שבאופן מעשי תקי כל ישראל מבראנד פחות מאשר מקויינגר. אך מבחינה נפשית, ישא וחסים אלה פרי הריבה יותר גדול.

מנהיגי המפלגה הסוציאלי-דמוקרטית (של בראנד) קיימו במשך שנים רבות יחסים עם הסוציאליסטים שלנו. אלה הם אנשים מאותו סוג. מפלגת-השלטון שלנו דומה מאוד למפלגה הסוציאלי-דמוקרטית הגרמנית. היחסים האישיים ישתפרו בוודאי בהרבה. לי אישית יש סימפטיה רבה לבראנד.

כשכא אדם בעל עבר כזה, אדם שלא היה רק מהגר בימי הנאצים, אלא שלחם בנאצים גם בארץ הגירתו, הרי אין הוא זקוק לשום תעודה אחרת.

פדרציה — פה ושם

שאלה: מה דעתך על טענת הרפובליקה הפדרלית (גרמניה המערבית) עד כה שהיא הוציאה הבלעדי של גרמניה כולה?

אבנרי: מבחינה מעשית, זה נראה לי כך: הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית (גרמניה המזרחית) קיימת, אם רוצים בכך ואם לא. היא גם תמשיך להתקיים בעתיד. במשך זמן רב מאוד. אילו הייתי גרמני, הייתי אומר: אם אני רוצה בכלל באיחוד כלשהו של הגרמנים, הרי הצעד הראשון הוא לפלס דרך ליחסים עם גרמניה המזר

היינמן, נשיא גרמניה המערבית, הוא בעל השקפה אנטי-לאומנית ואנטי-צבאית מובהקת.

הצעירה שהרביצה לראש הממשלה

ביאטה קלארספלד (30), שערכה את הראיון עם אורי אבנרי, היא דמות ידועה בשמאל החדש. לפני שנתים היא רכשה לעצמה שם עולמי, כאשר סטרה כפומבי על לחי, של מי שהיא אז ראש ממשלת גרמניה, קורט קויינגר. לפני זה עו-ררה שערווייה בפרלמנט הגרמני, כאשר קראה בן הצע: "קויינגר הנאצי, רד!" משפת עורך החד עצום, הפך במה למחאה נגד הנא-צים בשילטון.

ביאטה, גרמניה נוצרית, נישאה ליהודי שאביו הושמד באושוויץ. היא עושה עתה בצרפת עבודת דוקטוראט על תעמולת-החוץ של הנאצי, צים, נושא שבעקבותיו חקרה את פעילותו של קויינגר בימי הנאצים. בבחירות האחרונות הציגה את מועמדותה מטעם השמאל החדש במחוז-הבחירה של קויינגר.